

# SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, za pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hodi sam ponj, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravišтво „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se pošilja do odpovedi. — Deležniki „Katoliškega tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 v. — Uredništvo: Koroška cesta št. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravišтво: Koroška cesta št. 5, vsprejema naročnine, inserate in reklamacije. — Za inserate se plačuje od enostopne petitvrste za enkrat 15 v, za dvakrat 25 v, za trikrat 35 v. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do srede popoldne. — Nezaprete reklamacije so poštnine proste.

## Gospodarsko političen shod pri Sv. Vidu poleg Ptuja.

V nedeljo, dne 4. junija t. l. so napravili gospodarsko političen shod pri Sv. Vidu g. državni poslanec dr. Ploj, deželni poslanec dr. Jurtela, posestnik g. Jos. Fritsch. Oba poslanca sta poročala o svojem delovanju, ob enem pa tudi razpravljala gospodarska vprašanja. V prostorih g. Krajnc in na vrtu se je zbralo toliko, ljudstva, da je bilo veselo jih gledati! Pazljivo so poslušali govornike izražali svoje želje in pritožbe! Posebno so se posestniki pritoževali, da se dele preredko brezobrestna posojila, da kmetski posestniki dobe iz deželnega zavoda na Bregu premalo trsja, in to malo kar se da, v tako slabi kakovosti, da v vinogradu ne uspeva, med tem ko dobe razni gospodarji najboljši material! Dalje so se slišale pritožbe, da so se lanske plazovi že davno po komisijah pregledovali, da pa c. kr. namestništvo in deželni odbor sedaj počivata na „aktih“, ker se vinogradnikom v pomoč prav nič ne stori in ne ukrene.

Prav zanimive predmete je razpravljal g. Fritsch, po rodu Nemec s Sp. Avstrijskega. On je ljudem pojasnil, da se mora mostovina na dravskem mostu v Ptuj in drugod odstraniti, da se mora pri južni železnici izposlovati postajica pri Turnišah za občine župnije Leskovec, Sv. Vid, Sv. Trojica v Halozah itd. znižati „standrecht“ na sejmišču v Ptuj; napraviti nekatere nujno potrebne ceste.

Ko so se ti predmeti razpravljali, se je od več strani naglašalo, da nasprotuje postajici v Turnišah mestni zastop ptujski, kojemu na-

čeluje „kmetski prijatelj“ župan Ornig in njegova žlahta na Bregu najbolje, da je Ornig prišel celo nad g. Šostariča na dom, ko je zvedel da se tudi ta za postajico na Turnišah poteguje.

Iz nekega pismenega odgovora ravnateljstva južne železnice je razvideti, da je mestni zastop ptujski tako ravnateljstvu poročal, kakor da bi ljudstvo ne želelo železnice, ne postajice v Turnišah, ampak bi rajši imelo dolgo pot do železnice v Ptuj, zamudo časa in potratu denarja! Taka poročila so pač nezasišana! Kajti tudi najbolj zabit štajercianec, kateremu še ptujski šnops ni popolnoma možganov oslabil, ve ceniti zgubo časa in denarja za nepotrebne mostovine in dolge pote! Če je južna železnica svoje dni dovolila in napravila postajico edino le za grajščaka v Turnišah, jo bode morala napraviti za veliko število kmetskih občin, naj bode to po volji Ornigu in mestnemu zastopu ali ne!

Nemec Fritsch je klical slovenske posestnike na vztrajno delo, katero jih dovede do zmage. Mi z njim isto svetujemo! Nič straha, nič ozir na druge, le vedno naprej za svojo korist! Poslancema se je izreklo zaupanje, vsem govornikom pa zahvala vseh navzočih.

## Rusko-japonska vojska.

Vzroki poraza na morju!

Po ti za Ruse tako nesrečni bitki se navajajo različni vzroki, zakaj je bilo rusko brodovje poraženo. Eni pravijo, da je Togo rusko brodovje popolnoma presenetil, ker niso pričakovali, da bo vso japonsko brodovje na enem mestu zbrano. Drugi pripisujejo zmago Japoncem njihovim mnogoštevilnim torpedovkam. Japonci so imeli namreč okoli sto torpedovk,

Rusi pa samo osem. Najhujše izgube je res imelo rusko brodovje pri torpednih napadih prvo noč bitke. Ta vzrok ni brez podlage. Tretji vzrok pa je bil baje ta. Kakor smo poročali, je dalj časa bivalo rusko brodovje blizu obali francoske naselbine v Aziji. Tam je dobivalo od Francozov premog in živež. Ko so pa začeli Japonci in njih zavezniki Angleži žugati Francoski, in ji očitati, da s tem prelamlja mednarodno pravo, so se Francozi tega ustrašili in niso hoteli več dajati brodovju kot je potrebovalo. Tudi so jim prepovedali daljno bivanje v njihovih vodah. Vsled tega je bil Roždestvenski prisiljen, vsled pomanjkanja premoga vzeti najkrajšo pot proti Vladivostoku prej kakor je nameraval predno je mogel popolnoma popraviti svoje nedostatke. Glavni vzrok pa je bil baje ta, da je zmanjkalo Rusom streljiva. Dočim so Japonci imeli blizu svoje opirališče, od koder so dobivali streljiva, Rusi svojega porabljenega streljiva niso mogli nadomestiti. Bitka je trajala dva dni in dve noči in v tem času so ruske ladje porabile skoro vse svoje streljivo.

Japonske izgube.

Po poročilih častnikov torpedovk Bodri in Brestjasni ter oklopnice Oslablja so izgubili Japonci dve oklopnici, eno oklopno križarko in tri druge križarje. Koliko je bilo pri ponočnih napadih zadetih torpedovk, tega seveda Rusi v temi niso zapazili. Pač pa se da sklepati, da so bile njihove izgube na torpedovkah velike, (červno pripoznavajo, da so izgubili samo tri), ker je bil torpedni napad prvo noč dvakrat odbit. Da bi se bile samo tri torpedovke potopile, je zelo čudovljivo!

Ali se bo sklenil mir?

Vsled tega za Ruse nesrečnega dogodka na morju svetujejo vsi Rusom nasprotni listi,

## LISTEK.

Izdajstvo.

Povest. Spisal J. V. Starogorski.

(Dalje.)

Zastava se dvigne visoko nad množico ljudstva in nad mirno stoječimi vrstami gledalcev.

„Gasilci“, nadaljuje dekan. „Gasilci, vaše ime in društvo kaže, da stojite v pomoč bližnjemu, bodisi prijatelj ali neprijatelj, vzvišen namen in želja našega Spasitelja. Blagor vam! Gasili boste pa tudi ogenj izdajalske strasti, gasili bolest domovine... Ti rod moj, mili rod slovenski. Da skončam prejšnjo pesem. Sveto svojo zemljo brani, z njo vero svojo in

tvoj bode venec zmage nekrvave:

Naprej moj rod — „Naprej zastave Slave!“

Več ni mogel. Glas mu je zamrl, ljudstvo kričalo: „Živio!“ On pa je dvignil roke in blagoslovil množico. Kakor angelj z nebes, je stal častitljiv mož na vzvišenem mestu v sijajni svečeniški obleki, krog in krog morje ljudstva in dolge vrste bliščečih čelad.

In ljudstvo je hrumelo.

Iz tega bruma in valovja se zasliši zvoneče povelje.

„Pozor!“

Ravne vrste so postale silnejše.

„Desno glej!“

Glave s čeladami se zasučejo na desno, zastava se dvigne še višje in mogočno in orjaško zaplapola. Glasovi godbe pa napolnijo zrak z veliko pesmijo: „Naprej zastave Slave.“ Zastava gre kraj dolgih vrstah na levo krilo. Vihar ljudstva je dal duška. Klobuki so leteli kvišku, šopki so padali na gasilce. Vse je bilo tako veličanstveno.

„Dvojne vrste levo kren —“

Vrste se zganejo in jeli so odhajati, mrki, kakor so bili, tako so odšli z zastavo spredi.

Koliko večje navdušenje je vzbudila ta slovesnost med ljudstvom, toliko večji strah in trepet je naraščal v srcu izdajice, nemčurjev. Vest se je budila, ali skušali so si jo oglušiti z žganjico.

Matej, ki je bil tako kruto prevaran, je jel premišljevat, kaj je prav za prav vse to. Mlad je šel v mesto, mlad se je pogubil med pogubljenimi tovariši. Ali ni rešitve? Spominja če se, kakor skozi meglo, da je hodil v domačo šolo tam slišal moliti za slovensko domovino.

V njem se je tlela iskrica domoljuba, ali tlela je globoko v zadnjem kotičku srca, malone pojemaje. Kdo jo reši, kdo ji da kuriva, da zopet vsplamti? Mlad človek se da predru-

gačiti, mlad človek lahko postane dober in koristen. Ali treba mu je najti pravo struno.

Ves obupan se je klatil okrog, klel Toni in ves svet. Ali polagoma je sprevidel, da je bil to mladostni naval, in da je bil preveč zaslepljen.

Spominjal se je tovarišev, spominjal tovarišic s katerimi je hodil v šolo. Vsi ti so se ga nekako izogibali. Ali se jih je izogibal on? Sam ni vedel prav.

Ko so blagoslovljali zastavo je videl toliko veselih obrazov, videl toliko navdušenja, a sam je bil mrtev. Videl je gasilce, mnogo svojih mladostnih tovarišev, videl tovarišice v slovenski narodni noši, kojoj so nadele nalašč za ta dan. Oj, kako so bile dražestne, bolj kot mestjanke, bolj kot Toni. Da, bolj, to je moral priznati. V njih očeh ni videl hinavščine... Obrazi sveži in tako prijazni... In pri tem je obstal neobčuten?

Ne. V njegovem srcu se je jelo gibati nekaj. Hodil je najraje sam in premišljeval. — Jel se je buditi.

Nekoč sreča Ivanko. Srečal jo je sicer že večkrat, a se ni brigal za njo.

Dekle se ga je vstrasila in zardela, ker je vedela, da je nasproten slovenskim stvarjem. Hotela je mimo, a on jo nagovori.

„Kam pa tako naglo, Ivanka?“

„Domov.“